

ומה ראו? שבִּעָה קולות שְׁאָמַר דוד, וְלִסּוֹף שְׁמְעוּ הַדָּבָר יוֹצֵא מִבֵּין פֶּלֶם. וְהָרִי הֵם עֲשֶׂרָה. שְׁחַכְמִים אָמְרוּ שְׁפָל הָאֲמִירוֹת כְּמִלָּה אַחַת, כֵּן כְּלֵן כְּמִלָּה אַחַת נֶאֱמְרוּ. וְהָיוּ שְׁבַע מֵאֲמִרוֹת בְּשִׁבְעָה קולות. ועל זה נֶאֱמַר, קול דְּבָרִים אֲתֶם שֹׁמְעִים וְתִמְוִנָה אֵינְכֶם רֹאִים זולתי קול. הָרִי לְמַדְתָּ שְׁפָלָם כְּאַחַד מִדְּבוּר אֶחָד נֶאֱמְרוּ. וּבַעֲבוּר שְׁלֹא יִטְעוּ יִשְׂרָאֵל לומר, אַחֲרַיִם יַעֲזְרוּהוּ מִן הַמְּלָאכִים, אִף קולו לְבַדּוֹ לֹא יוכל להִיּוֹת חִזְק פֶּל כָּף, בַּעֲבוּר כָּף חִזְר וּכְלָלָם.

דָּבָר אַחֵר, שְׁלֹא יֵאמְרוּ הַעוֹלָם, הוֹאִיל וְהֵם עֲשֶׂרָה מֵאֲמִירוֹת לְעֲשֶׂרָה מְלָאכִים, שְׁמָא לֹא יוּכְלוּ לְדַבֵּר עַל פִּה אֶחָד, כְּתוּב בּו "אֲנִי", וְכָלֵל כֹּל הָעֲשֶׂרָה. וְמָה הָעֲשֶׂרָה מְלָכִים? שְׁבַע קולות וּשְׁלֹשָׁה מֵאֲמָרִים. וְמָה אוֹמְרִים? שְׁכָתוּב (דברים כו) וַיִּי הָאֲמִירָה הַיּוֹם. וְמָה הַשְּׁלֹשָׁה? שְׁכָתוּב (משלי ד) רֹאשִׁית חֲכָמָה קְנִיה חֲכָמָה וּבְכָל קְנִינָה קְנִיה בִּינָה. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב לב) וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינָם. נִשְׁמַתוֹ שֶׁל שְׂדֵי, הִיא תְּבִינָם. שְׁלִישִׁית מָה הֵיטָה? כְּמוֹ שֶׁאָמַר לוֹ אוֹתוֹ גָּבֵר יִקְּן לְאוֹתוֹ תִּינוּק, בְּמִפְּלֵא מִמֶּךָ אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמִכְסֵה מִמֶּךָ אֵל תִּחְקֹר. בְּמָה שֶׁהִרְשִׁיתִיךָ הַתְּבוּנָן, אֵין לָךְ עֶסֶק בְּנִסְתָּרוֹת.

שְׁנִינִי, (משלי כה) כְּבֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דָּבָר. מָה הַדָּבָר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיט) רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת. (משלי כה) וְכְבֹד מְלָכִים חֶקֶר דָּבָר. מָה הַדָּבָר? שְׁכָתוּב (שם) דָּבָר דָּבָר עַל אֲפָנָיו. אֵל תִּקְרִי אֲפָנָיו, אֵלָּא אוֹפְנָיו: (עד כאן מִהַשְּׁמַטוֹת)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רֹאשִׁי הָעֵם לְבָדָם, רֹאשִׁי הַשְּׁכָטִים לְבָדָם. הַנְּקֻבוֹת לְבָדָן. חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת לְיָמִין, וְחֲמֵשׁ דְּרָגוֹת לְשְׂמָאל. זֶהוּ

אֲתֶם שׁוֹמְעִים. הָא כִּיֶּצֵד, בְּתַחֲלָה רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת. וְמָה רָאוּ שְׁבַע קולות שְׁאָמַר דוד וְלִסּוֹף שְׁמְעוּ הַדָּבָר יוֹצֵא מִבֵּין פֶּלֶם. וְהָא אֵינּוֹן עֲשֶׂר. דְּרַבְּנָן אָמְרִי דְכִלְהוּ אֲמָרָן בְּחֻדָּא מְלִתָּא, כֵּן כִּלְהוּ בְּחֻדָּא מְלִתָּא אֲמָרָן. וְהָיוּ שְׁבַע מֵאֲמִירוֹת בְּשִׁבְעָה קולות. ועל דָּא נֶאֱמַר קול דְּבָרִים אֲתֶם שֹׁמְעִים וְתִמְוִנָה אֵינְכֶם רֹאִים זולתי קול. הָא לְמַדְתָּ דְכִלְהוּ כְּחֻדָּא, מְחֻדָּא מְלִתָּא אֲמָרָן. וּבַעֲבוּר שְׁלֹא יִטְעוּ יִשְׂרָאֵל לומר, אַחֲרַיִם יַעֲזְרוּהוּ מִן הַמְּלָאכִים, אִף קולו לְבַדּוֹ לֹא יוכל להִיּוֹת חִזְק פֶּל כָּף, בַּעֲבוּר כָּף חִזְר וּכְלָלָם.

דָּבָר אַחֵר שְׁלֹא יֵאמְרוּ הַעוֹלָם, הוֹאִיל וְהֵם עֲשֶׂרָה מֵאֲמִירוֹת לְעֲשֶׂרָה מְלָאכִים שְׁמָא לֹא יוּכְלוּ לְדַבֵּר עַל פִּה אֶחָד, כְּתִיב בֵּיה אֲנִי וְכָלֵל כֹּל הָעֲשֶׂרָה. וּמָאֵי עֲשֶׂרָה מְלָכִים, שְׁבַע קולות וּשְׁלֹשָׁה מֵאֲמָרִים. וּמָאֵי אוֹמְרִים דְּכְתִיב (דברים כ"ו) וַיִּי הָאֲמִירָה הַיּוֹם. וּמָאֵי נִינְהוּ שְׁלֹשָׁה, דְּכְתִיב (משלי ד) רֹאשִׁית חֲכָמָה קְנִיה חֲכָמָה וּבְכָל קְנִינָה קְנִיה בִּינָה. כְּמָה דְאֵת אָמַר (איוב ל"ב) וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינָם. נִשְׁמַתוֹ שֶׁל שְׂדֵי, הִיא תְּבִינָם. שְׁלִישִׁית מָה הֵיטָה? הוּא כְּדָאֲמַר לִיה הוּא גְּבָרָא סְבָא לְהוּא יְנוּקָא. בְּמִפְּלֵא מִמֶּךָ אֵל תִּדְרֹשׁ וּבְמִכְסֵה מִמֶּךָ אֵל תִּחְקֹר. בְּמָה שֶׁהִרְשִׁיתִיךָ הַתְּבוּנָן, אֵין לָךְ עֶסֶק בְּנִסְתָּרוֹת.

הַתָּנָא (משלי כ"ה) כְּבֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דָּבָר. מָאֵי דָּבָר, כְּמָה דְאֵת אָמַר (תהלים קי"ט) רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת. (משלי כ"ה) וְכְבֹד מְלָכִים חֶקֶר דָּבָר. מָאֵי דָּבָר, דְּכְתִיב (משלי כ"ה) דָּבָר דָּבָר עַל אֲפָנָיו. אֵל תִּקְרִי אֲפָנָיו, אֵלָּא אוֹפְנָיו: (עד כאן מִהַשְּׁמַטוֹת). אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רִישִׁי דְעֵמָא בְּלַחֲוֵיָהּ, רִישִׁי דְשְׁבָטִין בְּלַחֲוֵיָהּ. נוֹקְבֵי בְּלַחֲוֵיָהּ. חֲמֵשׁ דְּרָגִין לְיָמִין, וְחֲמֵשׁ דְּרָגִין

שְׁפָתוֹב (דברים כט) אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם כְּלַכֶּם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם רֵאשִׁיכֶם שְׁבֻטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְשׁוֹטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ וְגו'. הַרִי חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת לִימִין. וְחֲמֵשׁ דְּרָגוֹת לְשִׁמְאֵל מֵהַן? הַיְנוּ שְׁפָתוֹב טַפְכֶם, נְשִׁיכֶם, וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מַחְנֶיךָ, מַחֲטָב עֲצִיךָ, עַד שֶׁאֵב מִימֶיךָ. הַרִי חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת לְשִׁמְאֵל.

כָּל הַדְּרָגוֹת הַתַּתְּקֵנוּ כְּמוֹ שְׁלֻמְעֵלָה. כְּנֻגְדָם יִרְשׁוּ יִשְׂרָאֵל יִרְשֵׁת עוֹלָמִים, עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, שְׁבַהֵן תְּלוּיוֹת כָּל הַמְּצוּוֹת וְכָל הַזְּכוּיוֹת וְכָל יִרְשֵׁת נִחְלָה, שֶׁהֵם הַחֶלֶק הַטוֹב שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

שְׁנֵינוּ, בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שֶׁהַתְּגֵלָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינִי, הָיוּ רוֹאִים כָּל יִשְׂרָאֵל כְּמִי שְׂרוּאָה אוֹר בְּעֶשְׂשִׁית, וּמֵאוֹתוֹ אוֹר הָיָה רוֹאָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַ שְׁלֵא רָאָה יַחְזָקָאֵל הַנְּבִיא.

מֵהַ טַעַם? מִשּׁוּם שֶׁאוֹתָם קוֹלוֹת עֲלִיוֹנִים הַתְּגֵלוּ (נַחֲקֵק) בְּאֶחָד, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, שְׁפָתוֹב וְכָל הָעַם רֵאִים אֶת הַקּוֹלוֹת. אֲבָל בִּיחְזָקָאֵל, הַשְּׂכִינָה נִגְלָתָה בְּמִרְכְּבוֹתֶיהָ וְלֹא יוֹתֵר, וְהָיָה רוֹאָה כְּמִי שְׂרוּאָה אַחֵר כְּתוּלִים רַבִּים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שְׁפָתוֹב בּוֹ וַיֵּרֵד ה' עַל הַר סִינִי וַיִּקְרָא ה' לְמֹשֶׁה. אֲשֶׁרֵי דוֹרוֹ, שְׁפָתוֹב בּוֹ יֵרֵד ה' לְעֵינַי כָּל הָעַם עַל הַר סִינִי.

בֵּא וְרָאָה, כְּתוּב מִימֵינוּ אֵשׁ דַּת לְמוֹ, שֶׁהָרִי מִימֵין הַתְּגֵלָה מֵהַ שְׁהַתְּגֵלָה. מֵהַ בֵּין זֶה לְזֶה? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּאֵן בְּסִינִי - רֵאשׁ וְגוֹף הַמְּלָךְ, שְׁפָתוֹב (שְׁמוּאֵל ב-ב כב) וַיֵּט שְׁמַיִם וַיֵּרֵד. וּבְמִקּוֹם שֵׁשׁ רֵאשׁ יֵשׁ גּוֹף. אֲבָל בִּיחְזָקָאֵל כְּתוּב וַתְּהִי עֲלָיו שֵׁם יְד ה', שֶׁהַתְּגֵלָתָה הֵיךְ וְלֹא הַגּוֹף. וְשְׁנֵינוּ, אֶפְלוֹ בְּיַד

לְשִׁמְאֵלָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים כט) אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם כְּלַכֶּם לִפְנֵי יְי' אֱלֹהֵיכֶם רֵאשִׁיכֶם שְׁבֻטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְשׁוֹטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ וְגו', הָא חֲמֵשׁ דְּרָגִין לִימֵינָא. וְחֲמֵשׁ דְּרָגִין לְשִׁמְאֵלָה מֵאֵן אִינוּן. הַיְינוּ דְכְּתִיב, (דברים כט) טַפְכֶם, נְשִׁיכֶם, וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מַחְנֶיךָ, מַחֲטָב עֲצִיךָ, עַד שֶׁאֵב מִימֶיךָ. הָא חֲמֵשׁ דְּרָגִין לְשִׁמְאֵלָה.

בְּלָהוּ דְרָגִין אַתְתָּקֵנוּ כְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא. לְקַבְּלֵיהוּן יִרְתוּ יִשְׂרָאֵל אַחְסִינָת עֲלִמִין, עֶשֶׂר אֲמִירָן, דְּבָהוּ תְלִיין כָּל פְּקוּדִין, וְכָל זְכוּוֹן, וְכָל יְרוּתָת אַחְסִינָא, דְּאִינוּן חוּלְקָא טְבָא דִישְׂרָאֵל.

הַתָּאנָא, בְּהֵיא שְׁעָתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַתְגְּלִי בְטוֹרָא דְסִינִי, הוּוּ חֲמָאן כָּל יִשְׂרָאֵל, כְּמָאן דְחָמִי נְהוֹרָא בְעֶשְׂשִׁישְׁתָּא, וּמַהֵהוּא נְהוֹרָא הָוָה חָמִי כָּל חַד וְחַד, מֵהַ דְלָא חֲמָא יַחְזָקָאֵל נְבִיאָה.

כְּמֵי טַעַמָא. מִשּׁוּם דְּאִינוּן קְלִין עֲלֵאִין, אַתְגְּלִיאוּ (נ"א אַתְגְּלִיפּוּ) בְּחַד, כְּמֵה דְאִמֵּינָא, דְכְּתִיב, וְכָל הָעַם רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת. אֲבָל בִּיחְזָקָאֵל, שְׂכִינְתָּא אַתְגְּלִי בְרִתִּיכוּי, וְלֹא יוֹתֵר, וְהָוָה חָמִי, כְּמָאן דְחָמִי בְתֵר כּוֹתְלִין סְגִיאִין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַפְאָה חוּלְקָא דְמֹשֶׁה, דְכְּתִיב בֵּיה, וַיֵּרֵד יְי' עַל הַר סִינִי וַיִּקְרָא יְי' לְמֹשֶׁה, זַפְאָה דְרָא, דְכְּתִיב בֵּיה, וַיֵּרֵד יְי' לְעֵינַי כָּל הָעַם עַל הַר סִינִי.

הָא חֲזִי, כְּתִיב (דברים לג) מִימֵינוּ אֵשׁ דַּת לְמוֹ, דְהָא מִימֵינָא אַתְגְּלִי מֵהַ דְאַתְגְּלִי. מֵהַ בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אָמַר ר' יוֹסִי, הֵכָא בְסִינִי, רֵישָׁא וְגוֹפָא דְמִלְכָּא, דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כב) וַיֵּט שְׁמַיִם וַיֵּרֵד, וּבְאַתֵּר דְאֵית רֵישָׁא, אֵית גּוֹפָא, אֲבָל בִּיחְזָקָאֵל כְּתִיב (יחזקאל א) וַתְּהִי